

25 000 euro–koszt OZE dla każdej 4-osobowej rodziny w Niemczech

10 października opublikowano wyniki studium przeprowadzonego przez Instytut Konkurencyjności Ekonomicznej (DICE) Uniwersytetu w Dusseldorfie, w którym podsumowano wszystkie koszty niemieckiej zielonej transformacji energetycznej¹. Okazało się, że do 2025 roku Niemcy muszą łącznie wydać 520 miliardów euro². Przy ludności Niemiec liczącej 82 miliony oznacza to, że każda czteroosobowa rodzina niemiecka będzie musiała dopłacić do normalnych rachunków za elektryczność dodatkowo 25 000 (dwadzieścia pięć tysięcy) euro do 2025 roku – a potem płać dalej.

A miało być tak pięknie... Gdy partia zielonych zapowiadała przejście na odnawialne źródła energii (OZE), minister środowiska Jurgen Trittin z partii Zielonych zapewniał Niemców, że koszty tej transformacji nie będą większe niż koszt porcji lodów raz na miesiąc³. Gdy w 2011 roku Niemcy zatrzymali część elektrowni jądrowych i dopłaty na OZE przekroczyły 12 miliardów euro rocznie, społeczeństwo niemieckie odczuło to jako szok. Rząd przyrzekł, że dopłaty spadną – ale w 2012 roku przekroczyły one 16 miliardów euro rocznie i rosły wciąż, przekraczając w 2015 roku 21 miliardów euro rocznie. Były to tylko dopłaty bezpośrednie – nie obejmujące wielu dodatkowych pozycji. W następnych latach te dopłaty będą rosły i w 2023 roku przekroczą 33 miliardy euro rocznie. A potem... nadal będą wysokie.

W studium DICE po raz pierwszy uczciwie przedstawiono wszystkie składowe elementy rachunku.

Największą pozycję stanowią bezpośrednie dopłaty dla producentów energii z wiatru i słońca. Dopłaty na OZE kosztowały do końca 2015 roku ponad 125 miliardów euro, a do 2025 roku wzrosną do 408 miliardów euro. Po włączeniu do rachunku wydatków na elektrociepłownie będzie to 425 miliardów euro. Drugą wielką pozycją kosztów są wydatki na rozbudowę i wzmocnienie sieci przesyłowej, która według lobbystów wiatru miała być niepotrzebna, bo każdy odbiorca miał otrzymywać elektryczność z własnych miejscowych źródeł OZE. Tak twierdzili nie tylko Niemcy- również w Polsce zdarzało się czytać takie obietnice. Rzeczywistość zadała kłam tym twierdzeniom.

Koszty rozbudowy sieci w Niemczech przedstawione są w tabeli poniżej według danych DENA⁴.

Rok	Potrzebna rozbudowa sieci, w km linii transmisyjnej			Potrzeby inwestycyjne, mld euro		
	2015	2020	2030	2015	2020	2030
Niskie napięcie	38 700	44 700	51 600	2,6	3,0	3,6
Średnie napięcie	19 800	42 900	72 100	3,2	5,2	7,8
Wysokie napięcie	2700	6200	11 100	5,6	10,2	16,1

¹ DICE Consult: Kosten der Energiewende www.insm.de/.../EEG/INSM_Gutachten_Energiewende.pdf

² German Energiewende To Cost €520 Billion By 2025, New Study Initiative Neue Soziale Marktwirtschaft, 10 October 2016

³ Lies, Damn Lies And Green Statistics, Daniel Wentzel, Die Welt, 20 October 2012

⁴ DENA-Verteilnetzstudie (2012) Ausbau und Innovationsbedarf der Stromverteilnetze in Deutschland bis 2030, Berlin

Suma	61 200	93 800	134 800	11,4	18,4	27,5
Modernizacja istniejących linii	12 900	19 200	24 500			

W studium DICE uwzględniono też koszty zabezpieczenia morskich farm wiatrowych, koszty zarządzania bardzo skomplikowanym systemem produkcji i odbioru energii, koszty rezerwy mocy niezbędnej, gdy brakuje wiatru i energii słonecznej, koszty przesyłu energii a także koszty najniższej jak można oprocentowanego kapitału, wydatki na badania i rozwój OZE, koszty strat ponoszonych przez elektrownie systemowe zmuszane do wyłączeń lub redukcji mocy powodowanych przez nagłe wzrosty mocy wiatru i energii słonecznej, a także koszty dopłat uiszczanych dla innych państw by zechciały przyjmować nadmiar energii elektrycznej, gdy jej cena w Niemczech staje się ujemna.

Trudno podejrzewać autorów studium o stronniczość. Główny autor to znany niemiecki ekonomista Haucap, który był mianowany przez prezydenta Niemiec na prezesa niemieckiej komisji ds. monopolii i jest redaktorem wielu międzynarodowych czasopism ekonomicznych. Co więcej, prognozy przyszłych kosztów subsydiów na OZE są oparte na danych niemieckiego instytutu ekologicznego Oeko-Institut, a więc organizacji, którą trudno podejrzewać o zawyżanie kosztów transformacji energetycznej. Wszystkie dane liczbowe są w studium NICE poparte wykresami i danymi z instytucji rządowych, banków lub organizacji wspierających OZE.

Autorzy studium odrzucają twierdzenie, że transformacja energetyczna przynosi korzyści odbiorcom. Przedstawiciele OZE często twierdzą, że rozwój OZE doprowadzi do obniżki cen na rynku hurtowym energii elektrycznej. Twierdzą też, że dzięki produkcji energii z OZE Niemcy płacą mniej za importowane paliwa, takie jak węgiel, gaz i uran. Jednakże ekonomista Haucap wyjaśnia, że te efekty cenowe zostały już uwzględnione w obliczeniach ekonomicznych. Raport opiera się na kosztach różnicowych transformacji energetycznej, będących bezpośrednim wynikiem cen hurtowych. „Nie można dwukrotnie odejmować tych samych efektów” stwierdza Haucap⁵.

Studium wykazało, że w latach 2000-2015 zielona transformacja pochłonęła już około 150 miliardów euro. W następnej dekadzie 2016-2025 trzeba będzie wydać 370 miliardów euro. Na każdego Niemca, od noworodka do starca, przypadnie 6300 euro, co oznacza, że rodzina 4-osobowa zapłaci dodatkowo bezpośrednio i pośrednio na zieloną transformację 25 000 euro. Największe obciążenia finansowe jeszcze nie są odczuwane, przyjdą one dopiero w ciągu następnych 10 lat. Aby zorientować się w skali wydatków prasa niemiecka podaje, że według danych Deutsche Bundesbank 40% rodzin niemieckich ma oszczędności całego życia mniejsze niż 27 000 euro.

Te ogromne wydatki i niewyobrażalne dla polskich rodzin obciążenia nie dają oczekiwanych efektów. Wprawdzie łączna moc wiatraków i paneli fotowoltaicznych w Niemczech przekroczyła już 72 tysiące megawatów, ale emisje CO2 z energetyki niemieckiej są dziś takie same, jak były w 2009 roku⁶, zanim zaczęto wyłączać elektrownie jądrowe i rozbudowywać intensywnie elektrownie wiatrowe i słoneczne. Wynoszą one dla energetyki niemieckiej 345 milionów ton

⁵ Renewable Energy Cost Explosion: €25,000 Euros For Each German Family Of Four [Die Welt, 10 October 2016](#)

⁶ German Energiewende to cost 520 billion EUR by 2025- First full cost study finds, Spiegel 10/10/16

równoważnych CO₂, podczas gdy w 2009 roku były to 344 miliony ton CO₂. Jak pisze die Welt „niemiecka zielona transformacja zmniejszy a emisje CO₂ o zero ton - kosztem ogromnych wydatków“. Wg Eurostatu, emisje CO₂ przypadające na jednego mieszkańca są obecnie w Niemczech większe (9.3 t/rok) niż w Polsce (7,8 t/rok) i dużo większe niż we Francji (5,0 t/rok).

A elektrownie jądrowe wciąż dają najtańszą energię elektryczną i będą nadal najtańszym źródłem niskoemisyjnej elektryczności w Unii Europejskiej. Znaczenie energii jądrowej potwierdza uchwała Parlamentu Europejskiego z 15 grudnia 2015 roku, wzywająca Komisję Europejską do stworzenia warunków wspierających rozwój energii jądrowej jako głównego źródła niskoemisyjnej energii elektrycznej. O opłacalności energii jądrowej najlepiej mówią dane Eurostatu wskazujące, że najwięcej za energię elektryczną płać państwa rozwijające OZE (Dania, Niemcy), a państwa opierające się na energii jądrowej cieszą się dwukrotnie niższymi kosztami elektryczności (Francja Słowacja). Również zestawienie cen w przyszłych elektrowniach niskoemisyjnych podane w tabeli poniżej wskazuje, że energia jądrowa będzie źródłem energii tańszej niż pochodzącej z OZE.

Koszty energii elektrycznej w całym cyklu życia LCOE w przyszłych elektrowniach w wiodących krajach OECD (USD/MWh), określone przy założeniu oprocentowania kapitału 7% i ceny emisji CO₂ 30 USD/t⁷

USD/MWh	Francja	Niemcy	Wielka Brytania
CCGT	97	103	103
Węgiel brunatny		76	
Energia jądrowa	83		101
Wiatr na lądzie*	91	93	124
Wiatr na morzu*	183	183	158
Panel PV – duże*	134	127	168

*dane dla optymalnych warunków wiatrowych i słonecznych.

Czy polscy lobbyści OZE szermujący wciąż przykładem Niemiec - jako wzorcem do naśladowania - będą mieli odwagę narzucić KAŻDEJ polskiej rodzinie wydanie 100 000 złotych na finansowanie OZE?

I czy Polacy się na to zgodzą? Może jednak lepiej budować elektrownie jądrowe, bezpieczne – bo III generacji – i dające najtańszy prąd?

⁷ Foratom, Nuclear power 2016, 4 October 2016